

**ПП «ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ТРЕНАЖЕРНИЙ ЦЕНТР»
«МАРІН ПРО СЕРВІС»**

ПОГОДЖЕНО

Голова Державної служби морського і
внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України

Є.О. Ігнатенко

« 08 » 05 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПП «Ізмаїльський морський
тренажерний центр «Марін Про Сервіс»

О.О. Паюк

« 4 » 2023 р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

підготовки за напрямом

«Підготовка персоналу пасажирських суден»

(Training of Passenger Ships Personnel)

відповідно до вимог Правила V/2 Конвенції ПДНВ,
розділів A-V/2 та B-V/2 Кодексу ПДНВ,

Модельний курс 1.41 «Використання лідерських та управлінських навичок»

«Use of Leadership and Managerial Skills»

Модельний курс 1.2 «Навчання керування натовпом на пасажирському судні»

«Passenger Ship Crowd Management Training»

Модельний курс 1.44 «Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та
тренування людей»

«Passenger Ship Crisis Management & Human Behavior Training»

Обсяг часу повного курсу підготовки (годин)

Підготовка		Іспит та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
20,0	12,0	1,0	33,0

Обсяг часу скороченого курсу підготовки (годин)

Підготовка		Іспит та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
9,0	6,0	1,0	16,0

Ізмаїл, 2023р.

Робочий навчальний план і програма розроблені відповідно:

1. Національних вимог
2. Міжнародної Конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти ПДНВ 1978 року, з поправками (з урахуванням Манільських поправок).
3. Міжнародної Конвенції з охорони людського життя на морі 1974р. (SOLAS-74) з поправками.
4. Міжнародного кодексу з управління безпекою (International Safety Management Code (ISM Code))
5. Міжнародний кодекс з управління безпекою (International Safety Management Code (ISM Code))
6. Модельний курс 1.41 «Використання лідерських та управлінських навичок» «Use of Leadership and Managerial Skills».
7. Модельний курс 1.2 «Навчання керування натовпом на пасажирському судні» «Passenger Ship Crowd Management Training».
8. Модельний курс 1.44 «Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та тренування людей» «Passenger Ship Crisis Management & Human Behavior Training».

Робочий навчальний план і програма розроблені викладачами ПП «Ізмаїльський морський тренажерний центр «Марін Про Сервіс»

1. МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

1.1. Мета курсу

Метою цього курсу є підготовка капітанів, осіб командного складу, а також інших членів екіпажу пасажирських суден, на яких покладено пряму відповідальність за посадку та висадку пасажирів, завантаження, розвантаження або закріплення вантажу чи закриття отворів у корпусі пасажирських суден, і які призначаються для надання допомоги пасажирам у випадку аварійних ситуацій, і відповідають за безпеку пасажирів під час аварійних ситуацій пасажирських суден та персоналу, який безпосередньо обслуговує пасажирів в пасажирських приміщеннях.

Зміст і обсяг підготовки визначаються національними вимогами, вимогами Правил V/2 Міжнародної конвенції про підготовку та дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (Конвенція ПДНВ), розділів A-V/2 та B-V/2 Кодексу з підготовки, дипломування моряків і несення вахти (Кодекс ПДНВ), і передбачають:

1) отримання знань та відпрацювання практичних навичок для досягнення слухачами необхідних стандартів компетентності з:

управління неорганізованими масами людей – для капітанів, осіб командного та рядового складу та інших осіб, призначених у судновому розкладі за тривогами надавати допомогу пасажирам на пасажирських суднах у випадку аварійних ситуацій;

питань безпеки – для персоналу, який забезпечує безпосереднє обслуговування пасажирів у пасажирських приміщеннях;

управління та поведінки людей у кризових ситуаціях – для капітанів, старших помічників капітанів, старших механіків, других механіків та інших осіб, відповідальних за безпеку пасажирів на пасажирських суднах під час аварійних ситуацій;

питань безпеки пасажирів, вантажу та водонепроникності корпусу судна – для капітанів, старших помічників капітанів, старших механіків, других механіків та інших осіб, на яких безпосередню покладено відповідальність за посадку та висадку пасажирів.

2) отримання знань з використання аварійних планів для забезпечення безпеки та евакуації пасажирів у випадку надзвичайних подій;

3) отримання знань з порядку надання допомоги пасажирам на шляху до місць збору та посадки у рятувальні засоби;

4) отримання знань з проведення навчань і тривог на пасажирських суднах;

5) отримання знань зі збереження самовладання у складних умовах;

6) практичної демонстрації досягнення мінімальних стандартів компетентності, зазначених у колонці 4 таблиці A-V/2 Кодексу ПДНВ.

1.2. Завдання курсу:

ознайомлення слухачів з аварійними планами пасажирських суден;

навчання слухачів збереженню самовладання у складних умовах;

навчання слухачів спілкуванню з пасажиром під час аварій, у тому числі англійською мовою;

навчання слухачів методам надання допомоги пасажирам, виведення їх до місць збору та посадки у рятувальні засоби;

навчання слухачів порядку демонстрації пасажиром правил використання індивідуальних та колективних рятувальних засобів;

навчання слухачів необхідним заходам для:

перевірка рівня знань і вмінь слухачів після проведення теоретичної та практичної підготовки в навчальному закладі.

1.3. Слухачі повинні уміти:

надавати допомогу пасажиром на шляху до місць збору й посадки в рятувальні засоби, включаючи:

- уміння віддавати чіткі, переконливі розпорядження;
 - управління пасажиром в коридорах, вигородах трапів і проходах;
 - підтримання шляхів евакуації вільними від перешкод;
 - застосування засобів евакуації безпомічних пасажирів і пасажирів, що потребують спеціальної допомоги;
 - обхід житлових приміщень;
- процедури збору, включаючи:
- підтримання порядку;
 - використання процедур для зменшення або уникнення паніки;
 - використання, при необхідності, списків пасажирів для перевірки їх чисельності при евакуації;
 - забезпечення того, щоб пасажирів були належним чином одягнуті й були правильно одягнуті в рятувальні жилети.

1.4. Слухачі повинні знати:

- вимоги Конвенції ПДНВ для пасажирських суден;
- суттєвість підготовки з кожної вимоги Конвенції ПДНВ;
- як застосувати відповідні елементи навчального процесу в реальних обставинах; рятувальні засоби й обладнання, а також плани дій у надзвичайних ситуаціях;
- загальну будову та розташування приміщень на пасажирському судні;
- правила безпеки пасажирів та членів екіпажу;
- планів та процедур дій під час аварійних ситуацій;

2. ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ.

Той, хто навчається, **повинен**:

- бути не молодше 18 років;
- мати відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень.

Підготовка здійснюється відповідно до стандартів, викладених у п. 1, п.2, п.3, п.4 розділу A-V/2 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки та таблиці A-V/2 Кодексу ПДНВ.

Таблиця A-V/2

Специфікація мінімального стандарту компетентності з питань управління та поведінки людей у кризових ситуаціях.

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Організація дій на судні під час аварій	Знання: 1. загального устрою та розташування приміщень судна; 2. правил безпеки; 3. планів та порядку дій під час аварійних ситуацій. Важливість принципів розробки спеціальних дій на випадок аварійних ситуацій, зокрема: 1. необхідність заздалегідь планувати дії під час аварій та проведення навчань; 2. необхідність для всього персоналу знати заплановані дії на випадок аварійних ситуацій та суворо виконувати їх у випадку аварійної ситуації.	Оцінка результатів схваленої підготовки, тренування з одним чи більше планами дій на випадок аварійних ситуацій та практична демонстрація.	Дії на судні у випадку аварійних ситуацій забезпечують стан готовності реагувати на аварійні ситуації.

Оптимальне використання ресурсів	Уміння оптимально використовувати ресурси, ураховуючи: 1. можливість того, що наявні на випадок аварійної ситуації ресурси можуть бути обмежені; 2. необхідність повністю задіяти весь наявний персонал і обладнання, та, за необхідністю, імпровізувати. 3. Уміння організовувати наближені до реальності навчання для підтримки стану готовності, ураховуючи уроки попередніх аварій з пасажирськими суднами; розбір проведених навчань.	Оцінка результатів схваленої підготовки, практичної демонстрації, а також підготовки та навчань на судні з дій під час аварійних ситуацій.	У планах дій у надзвичайних ситуаціях оптимально використовуються наявні ресурси. Розподіл завдань та відповідальності відображує відому компетентність окремих осіб. Відповідальність аварійних партій та ролі окремих осіб чітко визначені.
Керівництво діями під час аварії	Уміння зробити початкову оцінку аварійної ситуації та забезпечити прийняття ефективних заходів відповідно до встановлених дій під час аварій. "Уміння здійснювати керівництво" Уміння здійснювати керівництво іншими особами у випадку аварійних ситуацій: 1. подавати приклад у випадку аварійних ситуацій; 2. зосереджуватися на прийнятті рішень, враховуючи необхідність діяти швидко у випадку аварійної ситуації; 3. спонукати до дії, підбадьорювати і заспокоювати пасажирів та персонал. "Уміння впоратися зі стресом" Уміння визначати розвиток симптомів особистого надмірного стресу та таких же симптомів в інших членів аварійної суднової партії. Розуміння того, що стрес, викликаний аварійними ситуаціями, може негативно вплинути на виконання окремими особами їхніх обов'язків, на їхню здатність діяти відповідно до інструкцій та слідувати процедурам.	Оцінка результатів схваленої підготовки, практичної демонстрації, а також підготовки та навчань на судні з дій під час аварійних ситуацій.	Процедури та дії відповідають установленим принципам та планам з управління в кризових ситуаціях на судні. Цілі та стратегія відповідають характерові аварійної ситуації, ураховують надзвичайність ситуації та забезпечують оптимальне використання наявних ресурсів. Дії членів екіпажу сприяють підтриманню порядку та забезпеченню управління.
Управління пасажирями та іншим персоналом під час аварійних ситуацій	"Поведінка та реакції людини" Уміння управляти пасажирями та іншим персоналом у випадку аварійних ситуацій, зокрема: 1. знання типів реакцій пасажирів та персоналу у випадку аварійних ситуацій, у тому числі можливість того, що: 1.1. зазвичай проходить деякий час, поки люди починають сприймати ситуацію як аварійну, також 1.2. деякі люди можуть панікувати та поводити себе нерозумно, їхня здатність	Оцінка результатів схваленої підготовки, практичної демонстрації, а також підготовки та навчань на судні з дій під час аварійних	Дії членів екіпажу сприяють підтриманню порядку та забезпеченню управління.

	розуміти може бути знижена, і вони можуть реагувати на інструкції вказівки не так, як під час неаварійних ситуацій; 2. знання того, що пасажери та інші особи, між іншим, можуть: 2.1 почати шукати родичів, друзів, свої речі - як перша реакція у випадку, коли щось відбувається не так; 2.2. шукати сховища у своїх каютах або інших приміщеннях на судні, де, на їхню думку, вони можуть уникнути небезпеки; 2.3. прагнути переміститися до борту, протилежного крену, де судно дає крен; 3. усвідомлення можливої проблеми паніки внаслідок роз'єднання сімей.	ситуацій.	
Встановлення та підтримання ефективного спілкування	Уміння встановити й підтримувати ефективно спілкування, зокрема: 1. важливість чітких, лаконічних інструкцій та доповідей; 2. необхідність сприяти обміну інформацією з пасажиром та іншим персоналом та отримання інформації від них.	Оцінка результатів схваленої підготовки, навчань та практичної демонстрації.	Інформація з усіх доступних джерел отримується, оцінюється та підтверджується настільки швидко, наскільки це можливо, та постійно корегується протягом аварії. Інформація, для окремих осіб, аварійних партій та пасажирів точна, необхідна та своєчасна.
	Уміння забезпечувати відповідною інформацією пасажирів та інший персонал під час аварійної ситуації, тримати їх у курсі загальної ситуації та повідомляти їм про те, які дії від них вимагаються, враховуючи: 1. мову або мови, що використовується основною масою пасажирів та іншого персоналу, які знаходяться на судні в конкретному рейсі; 2. можливу необхідність спілкування під час аварії іншими засобами, такими як демонстрація, жести або привернення уваги до місць розташування інструкцій, місць збору, рятувальних пристроїв або шляхів евакуації, у випадках, коли усне спілкування практично неможливе; 3. мову, якою можуть транслюватися аварійні оголошення під час аварій або навчань з метою надати важливі вказівки пасажиром та полегшити дії членів екіпажу стосовно надання допомоги пасажиром.		Пасажири регулярно інформуються стосовно характеру аварії та дій, що від них вимагаються.

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВНОГО КУРСУ «Підготовка персоналу пасажирських суден»

Найменування розділів і тем		Теорія	Практика
	Вступ до курсу		
	Розділ 1 - Використання лідерських та управлінських навичок		
	1. Реалізація аварійних планів та процедур зі збору та евакуації пасажирів: 1.1 Аварійні плани, інструкції та схеми з керування та евакуації пасажирів 1.2 Списки по тривозі та аварійні інструкції 1.3 Методи управління скупченням людей та відповідне обладнання, для надання допомоги пасажирам в аварійній ситуації 2. Допомога пасажирам на шляху до місць збору та посадки: 2.1 Надання чітких та обнадійливих наказів 2.2 Управління пасажиром в коридорах, на трапах та проходах 2.3 Підтримування шляхів евакуації вільними від перешкод 2.4 Маршрути для евакуації інвалідів та осіб, які потребують допомоги 2.5 Методи розшуку пасажирів у житлових та громадських приміщеннях 2.6 Ефективність процедури збору: – важливість збереження порядку, запобігання та зменшення паніки – доречність використання списків пасажирів при евакуації – важливість доречного одягу на пасажирів під час збору – правильність одягання рятувальних жилетів. 2.7 Висадка пасажирів з особливою увагою до інвалідів та осіб, що потребують допомоги		
	Всього по темі	6,0	4,0
	Розділ 2 - Навчання керування натовпом на пасажирському судні		
	1. Організація процедур при надзвичайних ситуаціях на судні: 1.1 Елементи судових аварійних процедур: – загальна конструкція і компоновка судна – правила техніки безпеки – плани та процедури на випадок надзвичайних ситуацій 1.2 Важливість дотримання принципів розробки спеціальних аварійних процедур що включають: – необхідність попереднього планування та відпрацювання судових аварійних процедур – обізнаність персоналу при аварійних ситуаціях та розуміння ретельного дотримання заздалегідь запланованих дій у разі надзвичайної ситуації. 2. Оптимізація використання ресурсів: 2.1 Можливість оптимізації використання ресурсів з урахуванням: – розуміння, що доступність ресурсів в надзвичайних ситуаціях, може бути обмежена – повноцінне використання наявного персоналу, обладнання та, при необхідності, імпровізації. 2.2 Організація реалістичних тренувань, враховуючи досвід попередніх аварій на пасажирських судах; підведення підсумків після навчань. 3 Контроль реагування на надзвичайні ситуації: 3.1 Здатність робити первинну оцінку та забезпечувати ефективне реагування на надзвичайні ситуації відповідно до встановлених аварійних процедур <i>Лідерські здібності</i> 3.2 Здатність керувати та спрямовувати інших у надзвичайних ситуаціях, включаючи необхідність: – подання прикладу під час надзвичайних ситуацій		

– прийняття рішень, враховуючи необхідність діяти швидко – вміння мотивувати, заохочувати та заспокоювати пасажирів та персонал <i>Боротьба зі стресом</i> 3.3 Здатність ідентифікувати розвиток симптомів надмірного стресу персоналу та інших членів команди аварійної служби судна 3.4 Розуміння, що стрес в надзвичайній ситуації, може вплинути на здатність людей діяти згідно з інструкціями та дотримуватись процедур.		
4 Контроль дій пасажирів та персоналу під час надзвичайних ситуацій: <i>Поведінка та реакції людини</i> 4.1 Здатність контролювати пасажирів та персонал у надзвичайних ситуаціях: – поінформованість про загальні моделі реакції пасажирів та іншого персоналу в надзвичайних ситуаціях – усвідомлення того, що пасажир та інший персонал замість дотримання процедур можуть почати шукати родичів, шукати безпеки в своїх каютах або в інших небезпечних місцях на борту, спробувати перейти на верхню палубу, коли корабель нахилиється та інше – оцінку можливості паніки внаслідок розлучення сімей.		
5. Встановлення і підтримання ефективної комунікації: 5.1 Здатність встановлювати та підтримувати комунікації, включаючи: – чіткі та стислі інструкції та звіти – обмін інформацією та відгуки пасажирів та іншого персоналу 5.2 Здатність надати відповідну інформацію пасажиром та іншому персоналу під час надзвичайної ситуації, враховуючи: – мову/мови, що відповідають основним національностям пасажирів та іншого персоналу – можливу необхідність спілкування за допомогою сигналів руками для звернення уваги до місць розташування інструкцій, збору, рятувальних пристроїв чи евакуаційних шляхів, коли усне спілкування є недоцільним – мову трансляції повідомлень про надзвичайні ситуації під час надзвичайних ситуацій або навчань.		
Всього по темі	10,0	6,0
Розділ 3 - Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та тренування відповідної поведінки людей 1 Спілкування з пасажиром під час надзвичайної ситуації: 1.1 Мова/мови, що відповідають основним національностям пасажирів 1.2 Розуміння, що наявність елементарного словникового запасу англійської мови може забезпечити базове спілкування з пасажиром, який потребує допомоги, незалежно чи говорить пасажир і член екіпажу спільною мовою 1.3 Можливість потреби спілкуватись за допомогою сигналів руками для звернення уваги на розташування інструкцій, пунктів збору, рятувальних пристроїв або шляхів евакуації, коли усне спілкування недоцільне 1.4 Наявність інструкцій з техніки безпеки пасажирів їх рідною мовою/мовами 1.5 Мова трансляції екстрених оголошень під час надзвичайних ситуацій 2. Демонстрація пасажиром способи використання індивідуальних рятувальних засобів 3 Спілкування при посадці та висадки пасажирів з особливою увагою до інвалідів та осіб, які потребують допомоги		
Всього по темі	4,0	2,0
Всього за напрямком	20,0	12,0
Залік		1,0
Всього за планом	33,0	

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ «Підготовка персоналу пасажирських суден»

Найменування розділів і тем		Теорія	Практика
	Вступ до курсу		
	Розділ 1 - Використання лідерських та управлінських навичок		
	1. Реалізація аварійних планів та процедур зі збору та евакуації пасажирів: 1.1 Аварійні плани, інструкції та схеми з керування та евакуації пасажирів 1.2 Списки по тривозі та аварійні інструкції 1.3 Методи управління скупченням людей та відповідне обладнання, для надання допомоги пасажирам в аварійній ситуації 2. Допомога пасажирам на шляху до місць збору та посадки: 2.1 Надання чітких та обнадійливих наказів 2.2 Управління пасажиром в коридорах, на трапах та проходах 2.3 Підтримування шляхів евакуації вільними від перешкод 2.4 Маршрути для евакуації інвалідів та осіб, які потребують допомоги 2.5 Методи розшуку пасажирів у житлових та громадських приміщеннях 2.6 Ефективні процедури збору. 2.7 Висадка пасажирів з особливою увагою до інвалідів та осіб, що потребують допомоги		
	Всього по темі	2,0	2,0
	Розділ 2 - Навчання керування натовпом на пасажирському судні		
	1. Організація процедур при надзвичайних ситуаціях на судні: 1.1 Елементи судових аварійних процедур 1.2 Важливість дотримання принципів розробки спеціальних аварійних процедур 2. Оптимізація використання ресурсів: 2.1 Можливість оптимізації використання ресурсів з урахуванням: 2.2 Організація реалістичних тренувань, враховуючи досвід попередніх аварій на пасажирських судах; підведення підсумків після навчань. 3 Контроль реагування на надзвичайні ситуації: 3.1 Здатність робити первинну оцінку та забезпечувати ефективне реагування на надзвичайні ситуації відповідно до встановлених аварійних процедур <i>Лідерські здібності</i> 3.2 Здатність керувати та спрямовувати інших у надзвичайних ситуаціях, <i>Боротьба зі стресом</i> 3.3 Здатність ідентифікувати розвиток симптомів надмірного стресу персоналу та інших членів команди аварійної служби судна 3.4 Розуміння, що стрес в надзвичайній ситуації, може вплинути на здатність людей діяти згідно з інструкціями та дотримуватись процедур. 4 Контроль дій пасажирів та персоналу під час надзвичайних ситуацій: <i>Поведінка та реакції людини</i> 4.1 Здатність контролювати пасажирів та персонал у надзвичайних ситуаціях: 5. Встановлення і підтримання ефективної комунікації: 5.1 Здатність встановлювати та підтримувати комунікації, включаючи: 5.2 Здатність надати відповідну інформацію пасажирам та іншому персоналу		
	Всього по темі	5,0	3,0
	Розділ 3 - Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та тренування відповідної поведінки людей		
	1 Спілкування з пасажиром під час надзвичайної ситуації: 1.1 Мова/мови, що відповідають основним національностям пасажирів 1.2 Розуміння, що наявність елементарного словникового запасу англійської		

мови може забезпечити базове спілкування з пасажиром, який потребує допомоги, незалежно чи говорить пасажир і член екіпажу спільною мовою 1.3 Можливість потреби спілкуватись за допомогою сигналів руками для звернення уваги на розташування інструкцій, пунктів збору, рятувальних пристроїв або шляхів евакуації, коли усне спілкування недоцільне 1.4 Наявність інструкцій з техніки безпеки пасажирів їх рідною мовою/мовами 1.5 Мова транслявання екстрених оголошень під час надзвичайних ситуацій 2. Демонстрація пасажиром способів використання індивідуальних рятувальних засобів 3 Спілкування при посадці та висадки пасажирів з особливою увагою до інвалідів та осіб, які потребують допомоги		
Всього по темі	2,0	1,0
Всього за напрямком	9,0	6,0
Залік		1,0
Всього за планом		16,0

4. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ «Підготовка персоналу пасажирських суден»

Розділ 1: Використання лідерських та управлінських навичок.

Вступ до курсу:

- пояснює важливість управління натовпом під час надзвичайної ситуації
- описує аварії на борту пасажирських суден
- пояснює вимоги правила V/2 ПДНВ та розділ А V/2 Кодексу ПДНВ.

1. Навики виконання суднових планів на випадок надзвичайних ситуацій і процедур збору та евакуації пасажирів:

1.1 Плани надзвичайних ситуацій, інструкції та процедури, пов'язані з керуванням та евакуацією пасажирів:

1.1.1 опис змісту суднових планів для надзвичайних ситуацій

1.1.2 інструкції та попередні вимоги щодо управління та евакуації пасажирів під час надзвичайних ситуацій.

1.2 Інструкції щодо надзвичайні ситуації:

1.2.1 описують заходи/дії, які вживаються у різних надзвичайних ситуаціях на борту судна

1.2.2 пояснюють важливість дотримання інструкцій

1.2.3 пояснюють мету проведення аварійних тренувань на борту.

1.3 Методи управління натовпом і відповідне обладнання, що використовується для надання допомоги пасажиром у надзвичайних ситуаціях:

1.3.1 етапи структури управління натовпом

1.3.2 керування натовпом на основі заданої структури

1.3.3 оцінка відповідності дій, вжитих для управління натовпом, з огляду на тип пасажирів.

2. Допомога пасажиром на шляху до місць збору та посадки:

2.1 Надання чітких та обнадійливих наказів:

2.1.1 описати, як віддавати накази пасажиром під час надзвичайної ситуації

2.1.2 роз'яснити, як саме звучать чіткі та заспокоїливі накази пасажиром.

2.2 Керування пасажиром в коридорах, на сходах і проходах:

2.2.1 продемонструвати процедури, яких слід дотримуватись, проводячи пасажирів коридорами, сходами та проходами до місць збору

2.2.2 визначити проблеми, які можуть виникнути під час керування пасажиром в коридорах, сходах і проходах.

- 2.3 Тримання шляхів евакуації вільними від перешкод:
 - 2.3.1 пояснювати важливість утримання шляхів евакуації вільними від перешкод весь час
 - 2.3.2 принципи утримання маршрутів евакуації та проходів вільними від перешкод.
- 2.4 Наявні способи евакуації осіб з інвалідністю та осіб, які потребують спеціальної допомоги:
 - 2.4.1 визначити спосіб евакуації, який можна використовувати відповідно до типу інвалідності особи та даної ситуації
 - 2.4.2 описувати різні методи евакуації для осіб з обмеженими можливостями та осіб, які потребують спеціальної допомоги.
- 2.5 Методи розшуку пасажирів у житлових і громадських місцях:
 - 2.5.1 визначити місця обшуку в помешканнях та громадських місцях
 - 2.5.2 пояснювати порядок пошуку пасажирів у житлових і громадських місцях.
- 2.6 Ефективні процедури збору:
 - 2.6.1 Важливість дотримання порядку:
 - пояснити важливість дотримання порядку
 - описати дії, необхідні для підтримки пункту збору в порядку;
 - 2.6.2 Використання процедур для уникнення та зменшення паніки:
 - розглянути процедури зменшення та уникнення паніки
 - продемонструвати застосування на практиці процедур для зменшення та уникнення паніки;
 - 2.6.3 Використання, у відповідних випадках, списків пасажирів для підрахунку при евакуації:
 - пояснити доречність використання списків пасажирів для підрахунку при евакуації
 - підрахувати пасажирів для евакуації за списками
 - повідомити кількість пасажирів;
 - 2.6.4 Важливість доречного одягу на пасажирів, наскільки це можливо, під час збору:
 - пояснити важливість забезпечення того, щоб пасажирів під час збору були належним чином одягнені
 - описати дії, яких необхідно вжити у випадку, якщо пасажирів не одягнені належним чином;
 - 2.6.5 Важливість вміння пасажирів правильно одягти рятувальні жилети:
 - роз'яснити необхідність відповідальними членами команди перевіряти правильність одягання пасажирів рятувальних жилетів.
- 2.7 Висадка пасажирів, приділяючи особливу увагу особам з обмеженими можливостями та особам, які потребують допомоги:
 - 2.7.1 направляти пасажирів від місця збору до місця посадки
 - 2.7.2 контролювати посадку пасажирів на призначені рятувальні шлюпки та плоти відповідно до інструкцій щодо надзвичайних ситуацій.

Розділ 2: Навчання керування натовпом на пасажирському судні

Вступ до курсу

- фактори, які можуть призвести до перетворення інциденту в кризову ситуацію
- пояснити важливість додаткової безпечної підготовки, як це передбачено в пункті 8 правила V/2 Конвенції ПДНВ 1978 року з поправками.

1. Організація процедури при надзвичайних ситуаціях на судні

1.1 Елементи судових аварійних процедур:

1.1.1 Загальна конструкція і компоновка судна:

- описати загальну конструкцію та компоновку судна;

1.1.2 Правила техніки безпеки:

- переглянути правила безпеки, пов'язані з надзвичайними ситуаціями на борту судна;

1.1.3 Плани та процедури на випадок надзвичайних ситуацій:

- описати зміст планів на випадок надзвичайних ситуацій на борту судна та їхні відповідні процедури

- пояснити інструкції та процедури, що містяться в планах на випадок надзвичайних ситуацій.

1.2 Важливість принципів розробки конкретних судових аварійних процедур, включаючи:

1.2.1 Необхідність попереднього планування та відпрацювання судових аварійних процедур:

- пояснити важливість попереднього планування та відпрацювання дій при надзвичайних ситуаціях на судні

- планувати тренування щодо різних сценаріїв надзвичайних ситуацій відповідно до аварійних процедур на судні;

1.2.2 Необхідність для всього персоналу бути обізнаним і у випадку надзвичайної ситуації дотримуватися заздалегідь запланованих аварійних процедур якомога ретельніше:

- пояснити необхідність для персоналу знати та дотримуватися заздалегідь запланованих аварійних процедур

- оцінити потенціал повільної та швидкої ескалації надзвичайної ситуації, включаючи її наслідки.

2. Оптимізація використання ресурсів:

2.1 Можливість оптимізації використання ресурсів з урахуванням:

2.1.1 Випадків, коли ресурси, доступні в надзвичайних ситуаціях, можуть бути обмежені:

- визначити можливості та обмеження наявних ресурсів (тобто людських ресурсів, обладнання та процедур) для реагування на надзвичайні ситуації;

2.1.2 Необхідності повною мірою використовувати наявний персонал і обладнання та, якщо необхідно, імпровізувати:

- визначити здатність персоналу взяти на себе управління, якщо інші члени команди недієздатні або відсутні

- застосовувати короткострокові стратегії у випадку, якщо якесь обладнання недоступне або виходить з ладу;

2.2 Здатність організовувати реалістичні тренування для підтримки стану готовності, враховуючи уроки, отримані з попередніх аварій за участю пасажирських суден; підведення підсумків після навчань:

2.2.1 Провести реалістичні тренування відповідно до запланованого реагування на надзвичайні ситуації

2.2.2 Звернутися до зовнішніх груп реагування на надзвичайні ситуації для допомоги у вирішенні надзвичайної ситуації

2.2.3 Провести підведення підсумків після тренування з обговоренням способів оптимізації використання ресурсів.

3. Контроль реагування на надзвичайні ситуації:

3.1 Здатність здійснювати первинну оцінку та забезпечувати ефективне реагування на надзвичайні ситуації відповідно до встановлених аварійних процедур:

3.1.1 Оцінка та реагування на надзвичайні ситуації.

Лідерські здібності

3.2 Здатність вести та направляти інших, включаючи наступне:

3.2.1 Подавати приклад під час надзвичайних ситуацій:

- демонстрація повної обізнаності про ситуацію

- демонстрація здатності зберігати спокій під тиском перед обличчям складних ситуацій

- розглядання пропозицій/ідей інших членів команди;

3.2.2 Вміти зосереджуватись на прийнятті рішень, враховуючи необхідність діяти швидко в надзвичайних ситуаціях:

–приймати тверді рішення на основі встановлених планів на випадок надзвичайних ситуацій і аварійних планів;

3.2.3 Мотивувати, заохочувати та заспокоювати пасажирів та персонал:

–підтримувати зв'язок шляхом трансляції відповідної інформації.

Боротьба зі стресом

3.3 Здатність ідентифікувати розвиток симптомів надмірної кількості персоналу та інших членів команди аварійної допомоги судна:

3.3.1 Визначити симптоми надмірного стресу персоналу та інших членів суднової групи екстреної допомоги.

3.4 Розуміння того, що розгубленість, що виникає у надзвичайних ситуаціях, може вплинути на продуктивність людей і їх здатність діяти за інструкціями та дотримуватися процедур:

3.4.1 Визначити вплив стресу, викликаного надзвичайними ситуаціями

3.4.2 Управління надмірним стресом персоналу та інших учасників аварійних ситуацій судна.

4. Контроль пасажирів та інший персонал під час надзвичайної ситуації:

Поведінка та реакції людини

4.1 Здатність контролювати пасажирів та інший персонал у надзвичайних ситуаціях, включаючи:

4.1.1 Знання загальних моделей реагування пасажирів та іншого персоналу в надзвичайних ситуаціях:

4.1.1.1 Зазвичай проходить певний час, перш ніж люди визнають факт надзвичайної ситуації:

– описати загальні моделі реакції пасажирів та іншого персоналу на різних етапах надзвичайної ситуації

– описати джерело інформації, на якому може ґрунтуватися реакція пасажирів і персоналу

– описати дії, які необхідно вжити, щоб зробити попередження та інструкції більш ефективними;

4.1.1.2 Розуміння, що деякі люди можуть панікувати і поводитися не раціонально, їхня здатність розуміти може бути порушена, і вони можуть реагувати на інструкції інакше, ніж у звичайній ситуації

–аналіз факторів, що впливають на реакцію пасажирів та іншого персоналу під час надзвичайної ситуації;

4.1.2 Поінформованість пасажирів та інші дії персоналу під час надзвичайної ситуації:

4.1.2.1 описати можливі дії пасажирів та іншого персоналу, коли аварійна ситуація підтверджена

4.1.2.2 описати вплив фізичних і психологічних аспектів надзвичайної ситуації на пасажирів та інший персонал

4.1.2.3 пояснити, як стрес впливає на реакцію пасажирів та іншого персоналу під час надзвичайної ситуації

4.1.2.4 проаналізувати різні поведінкові реакції пасажирів та іншого персоналу під час впливу надзвичайної ситуації:

–пошук родичів, друзів та/або їхніх речей як першу реакцію, коли щось йде не так - пояснити, що пошукові групи призначені для забезпечення евакуації з усіх районів

–пошук безпеки в своїх каютах або в інших місцях на борту, де, на їхню думку, можна уникнути небезпеки – пояснити, що в аварійних ситуаціях усі пасажирів та інший персонал повинні йти до місць збору

–спроби переміститися на верхню сторону, коли корабель нахилиється – пояснити, що рятувальні засоби можуть бути непридатними для використання у верхній частині судна під час нахилу, а також небезпеку сповзання з верхнього борту судна на нижній;

4.1.3 Оцінка можливої проблеми паніки: внаслідок розлучення сімей:

4.1.3.1 описати різні моделі поведінки людини, які можуть перешкоджати процедурі евакуації пасажирів і персоналу під час надзвичайної ситуації.

4.1.3.2 пояснити категорії поведінкової реакції людини під час евакуації:

- бездіяльність
- страх/втеча
- паніка
- реакції без паніки альтруїзм і спільність;

4.1.3.3 проаналізувати поведінкову реакцію пасажирів та іншого персоналу під час аварійної ситуації.

5. Встановлення і підтримка ефективних комунікацій

5.1 Здатність встановлювати та підтримувати ефективні комунікації, в тому числі:

5.1.1 Чіткі та стислі інструкції та звіти:

–використовувати елементарну мову, даючи зрозумілі та лаконічні інструкції та звіти в спілкуванні з пасажиром;

5.1.2 Обмін інформацією з пасажиром та іншим персоналом, а також зворотний зв'язок від них:

–пояснити важливість використання взаємного спілкування.

5.2 Здатність надати відповідну інформацію пасажиром та іншому персоналу під час надзвичайної ситуації, враховуючи:

5.2.1 Мову або мови, що відповідають основним національностям пасажирів та іншого персоналу, який перевозиться на конкретному маршруті

–визначити мову або мови, які відповідають основним національностям пасажирів

5.2.2 Можливість потреби спілкуватися під час надзвичайної ситуації за допомогою інших засобів, таких як демонстрація, сигнали руками або звернення уваги на розташування інструкцій, пунктів збору, рятувальних пристроїв або шляхів евакуації, коли усне спілкування є недоцільним:

–визначити інші засоби спілкування з пасажиром під час надзвичайної ситуації, коли усне спілкування є недоцільним

– повідомляти пасажиром інструкції з безпеки, використовуючи інші засоби зв'язку;

5.2.3 Мову, якою можуть транслюватися повідомлення про надзвичайні ситуації під час надзвичайних ситуацій або навчань, щоб передати критичні вказівки пасажиром і сприяти членам екіпажу надати допомогу пасажиром:

–визначити мови, які можна використовувати для трансляції оголошень під час надзвичайної ситуації

–транслювати повідомлення про надзвичайні ситуації відповідно до заданого сценарію.

Розділ 3 - Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та тренування відповідної поведінки людей

Вступ до курсу:

– описування подій, що призводять до аварій або катастроф на борту пасажирських суден

– пояснення важливості додаткової безпечної підготовки, згідно з правилом V/2 ПДНВ.

1. Спілкування з пасажиром під час надзвичайної ситуації:

1.1 Мова або мови, що відповідають основним національностям пасажирів, на конкретному маршруті:

–визначити мову або мови, що відповідають основним національностям пасажирів

–спілкуватися за допомогою методу, який відповідає основним національностям пасажирів, беручи до уваги будь-які мовні бар'єри, які можуть існувати між екіпажем і пасажиром.

1.2 Розуміння того, що наявність елементарного словникового запасу англійською мовою може допомогти спілкуванню з пасажиром, який потребує допомоги, незалежно від того, говорять пасажир і член екіпажу спільною мовою:

- пояснити важливість початкового володіння англійською мовою для спілкування з пасажиром

- визначити випадки, коли початкова англійська мова може бути використана як базова для інструкції

- використовувати елементарну англійську мову для передачі основних інструкцій пасажиром і екіпажу.

1.3 Можливість необхідності спілкування під час надзвичайної ситуації

іншими засобами, такими як демонстрація тексту або сигнали руками, наприклад, звернення уваги на розташування інструкцій, пунктів збору, рятувальних пристроїв або шляхів евакуації, коли усне спілкування є недоцільним:

- визначити інші засоби зв'язку з пасажиром під час надзвичайної ситуації, коли усне спілкування є непрактичним

- повідомляти пасажиром інструкції з безпеки, використовуючи інші засоби зв'язку.

1.4 Аналіз того, наскільки повні інструкції з техніки безпеки можуть бути надані пасажиром їх рідною мовою:

- пояснити мету надання інструкцій з безпеки пасажирів рідною мовою

- визначити, якою мірою повні інструкції з безпеки були надані пасажиром їхньою рідною мовою або мовами.

1.5 Мови, якими можуть надаватись повідомлення про надзвичайні ситуації під час надзвичайних ситуацій або навчань, щоб передати критичні вказівки пасажиром і сприяти членам екіпажу допомогти пасажиром

- устаріли мови, які використовуються для трансляції оголошення під час надзвичайної ситуації

- передавати інформацію про надзвичайні ситуації відповідно до заданого сценарію.

2. Демонстрація користування особистими рятувальними засобами пасажирів:

2.1 описати процедури використання засобів особистого порятунку

2.2 демонструвати пасажиром використання особистих рятувальних засобів.

3. Посадка та висадка пасажирів з особливою увагою інвалідам та особам, які потребують допомоги:

3.1 пояснити процедури допомоги у наданні доступу для посадки і висадки пасажирів, приділяючи особливу увагу особам з обмеженими можливостями та особам, які потребують допомоги

3.2 пояснити процедури висадки пасажирів під час надзвичайної ситуації, приділяючи особливу увагу особам з обмеженими можливостями та особам, які потребують допомоги, описати порядок посадки на рятувальні засоби.

5. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

Програмою курсу передбачено підсумковий контроль у формі тестування. Тестування вважається пройденим, якщо кількість вірних відповідей складає не менше 65% від загальної кількості заданих запитань.

Слухачам, що успішно склали тестування і виконали практичне завдання, видається відповідний документальний доказ підготовки (свідоцтво).

Перелік основних запитань підсумкового контролю

1. Чим обумовлені вимоги до підготовки із забезпечення безпечної роботи судна?
2. У чому відмінність аварійної тривоги від судової тривоги?
3. Які обов'язки екіпажу щодо дотримання показників трапів?

4. Яке значення має призначені місце збору в загальній схемі судна?
5. Як необхідно користуватись рятувальними жилетами й евакуаційними речами?
6. Який порядок надання першої медичної допомоги та як можна переміщати постраждалих?
7. Яке основне призначення рятувальних шлюпок?
8. Чи існують альтернативні виходи під час евакуації?
9. Які обмеження з використання ліфту на судні можуть виникнути під час евакуації?
10. Які необхідно здійснювати дії, щоб надати допомогу пасажиром на путі до станції збору й при посадці в рятувальні засоби?
11. У чому полягає правильний контроль пасажирів у коридорах, сходах і в проходах?
12. Як необхідно забезпечувати евакуацію інвалідів і людей, що потребують спеціальної допомоги?
13. Що забезпечує перевірку місць розміщення пасажирів?
14. Яких процедур, обумовлених розкладом за тривогами, необхідно дотримуватись під час евакуації?
15. Як правильно здійснювати евакуацію пасажирів?
16. У чому полягають експлуатаційні й структурні обмеження?
17. Яких процедур з відкриття, закриття й охорони отворів корпусу необхідно дотримуватись?
18. Яке значення мають законодавство, кодекси й угоди для пасажирських суден?
19. Які вимоги й обмеження з остійності й напруження корпусу?
20. У чому полягають процедури з обслуговування спеціального обладнання на пасажирських судах?
21. Як слід використовувати поради з навантаження й охорони всіх типів транспортних засобів?
22. Які існують вимоги щодо розміщення небезпечних вантажів?
23. Як необхідно діяти та які процедури застосовувати під час аварії?
24. Яка важливість володіння мовою або мовами основних національностей пасажирів, що йдуть по спеціальних маршрутах?
25. Які заходи необхідно вжити, щоб забезпечити розуміння інструкцій, що видаються, під час евакуації?
26. Що необхідно робити, щоб правильно надавати інструкції пасажиром у критичній ситуації?
27. Як і які рятувальні засоби необхідно використовувати?
28. Де ви зможете знайти плани та процедури реагування з надзвичайних ситуацій?
29. Здатність судна протистояти виникненню та поширенню вибухів і пожеж, а також їх впливу на судно і вантаж називається
30. Ким має здійснюватися відкриття дверей, рамп у корпусі судна?
31. Протягом якого часу має бути проведено навчальний збір пасажирів?
32. Хто конкретно несе відповідальність за забезпечення водонепроникності корпусу судна?
33. Чому багаж пасажирів, який вони беруть з собою, створює проблеми при управлінні натовпом в аварійній ситуації?
34. Чому більшість пасажирів не буде реагувати на перші ознаки кризової ситуації?
35. Чому добре навчені члени екіпажу відчують нижчий рівень стресу, ніж пасажир?
36. Що ви повинні зробити, якщо пасажир нездатний зрозуміти аварійні інструкції через мовні проблеми?
37. Що з нижченаведеного може впливати на зміни планів та процедур дій у критичній ситуації?
38. Що розуміють під експлуатаційними обмеженнями пасажирських суден?
39. Як можна розпізнати людей, які панікують?
40. Як член екіпажу повинен поводитися з пасажиром, які панікують?

41. Які способи евакуації безпорадних пасажирів та пасажирів, що потребують спеціальної допомоги?
42. Яку групу пасажирів можна залучити на допомогу членам екіпажу в надзвичайній ситуації?

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА (ТРЕНАЖЕРНА) БАЗА.

Для теоретичної підготовки слухачів використовується клас, в якому в наявності є:

- одна дошка з письмовим приладдям;
- один демонстраційний стіл;
- столи та стільці для усіх слухачів, що забезпечують можливість роботи з документами та конспектування;
- необхідна для підготовки кількість навчально-методичних посібників;
- відповідні навчально-демонстраційні матеріали (набір відповідних демонстраційних плакатів (стендів), відеофільмів, постери, слайди, фотографії);
- DVD- та проекційна апаратура;
- комп'ютерне обладнання.

Для проведення практичних занять в наявності є полігон з тренажерним комплексом «Боротьба за живучість та рятування на морі».

У випадку неможливості відвідування полігону в наявності є таке обладнання:

- стенд-макет пасажирського судна;
- плакат рятувальна шлюпка;
- плакат рятувальний пліт;
- плакат шлюпбалка;
- плакат пліт-балка;
- індивідуальні рятувальні засоби:
- рятувальні жилету, рятувальному колу, гідротермокостюму на групу;
- гідростат для рятувального плоту;
- портативні УКХ-радіостанції в робочому стані - не менше двох.

7. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ЇХ РОБОЧОГО МІСЦЯ

7.1. Вимоги до інструкторсько-викладацького складу:

Інструктори, що здійснюють підготовку персоналу пасажирських суден, повинні мати:

- диплом про закінчення вищого морського навчального закладу за судноводійською спеціальністю;
- диплом капітана далекого плавання або штурмана далекого плавання;
- документально підтверджений досвід роботи на пасажирських суднах на посаді капітана та/або старшого помічника капітана не менше трьох років;
- документ про проходження спеціальної підготовки для персоналу пасажирських суден відповідно до вимог [Правила VI/2](#) Конвенції ПДНВ та відповідних національних вимог у схваленому НТЗ;
- практичний досвід роботи у НТЗ з підготовки персоналу пасажирських суден не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки персоналу пасажирських суден) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами [розділів А-I/6](#) та [В-I/6](#) Кодексу ПДНВ.

Один інструктор може проводити підготовку групи кількістю не більше ніж 25 слухачів.

7.2. Вимоги до робочого місця інструктора:

Робоче місце інструктора повинно забезпечувати:

- ефективний контакт з усіма робочими місцями слухачів;
- запровадження загального робочого завдання для всієї групи або індивідуально для окремих слухачів;
- здійснення контролю, спостереження та реєстрації завдання та його ефективного опрацювання та обговорення з слухачами;
- спостереження за діями слухача на різних етапах виконання навчального завдання.

Інструктор повинен мати можливість у разі необхідності призупинити або припинити практичне відпрацювання та забезпечити швидке виведення слухачів з місця підготовки.

8. ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ СЛУХАЧА

Кожному зі слухачів має бути виділено в навчальному класі окреме робоче місце за столом, що дозволяє здійснювати роботу з літературою та конспектування.

Під час відпрацювання навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ вимагає від слухачів виконання правил техніки безпеки.

9. ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ

№ з/п	Найменування
1.	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки)
2.	Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками
3.	Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973/1978 рр., з поправками
4.	Міжнародний кодекс по рятувальних засобах, вид. 2010 р. (Life-Saving Appliance Code 2010)
5.	Міжнародний кодекс з управління безпекою (International Safety Management Code (ISM Code))
6.	Міжнародний кодекс з перевезення небезпечних вантажів морем 2010 року (International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code)
7.	Модельний курс 1.41 «Використання лідерських та управлінських навичок» «Use of Leadership and Managerial Skills»
8.	Модельний курс 1.42 «Навчання керування натовпом на пасажирському судні» «PassengerShipCrowdManagementTraining».
9.	Модельний курс 1.44 «Управління кризовими ситуаціями на пасажирському судні та тренування людей» «PassengerShipCrisisManagement&HumanBehaviorTraining».
10.	Модельний курс IMO 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)
11.	Резолюція IMO A.581 (14) від 20 листопада 1995 року «Керівництво по пристроях для кріплення автотранспортних засобів при перевезенні їх на судах ро-ро», з доповненнями, MSC/Circ.812 (Guidelines for securing arrangements for the transport of road vehicles on ro-ro ships. Amended by MSC/Circ.812)
12.	Резолюція IMO A.657 (17) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for Action in Survival Craft)
13.	Циркулярний лист IMO від 26 травня 2006 року MSC.1/Circ.1206 «Заходи для запобігання нещасним випадкам з рятувальними шлюпками» (Measures to Prevent Accidents with Lifeboats)
14.	Резолюція IMO A.690 (17) від 06 листопада 1991 року «Періодичні перевірки навчань із залишення судна та по боротьбі з пожежею на пасажирських судах» (Periodical Inspections of Abandon Ship and Fire Drills on Passenger Ships)
15.	Резолюція IMO A.691 (17) від 06 листопада 1991 року «Інструкція з безпеки для пасажирів» (Safety Instructions to Passengers)
16.	Резолюція IMO A.865 (20) від 26 листопада 1997 року «Мінімальні вимоги до підготовки персоналу, призначеного для надання допомоги пасажирам в аварійних ситуаціях на пасажирських судах» (Minimum training requirements for personnel nominated to assist passengers in emergency situations on passenger ships)
17.	Циркулярний лист IMO MSC.1/Circ.673 від 21 грудня 1994 року «Фрази для спілкування з пасажиром на борту судна» (On-board Communication Phrases for Passenger Care)
18.	Циркулярний лист MSC/cirs 777 від 05 грудня 1996 року «Позначення місць збору на пасажирських судах» (Indication of the Assembly Station in Passenger Ships)
19.	Циркулярний лист MSC/cirs 846 від 13 травня 1998 року «Керівництво по врахуванню людського фактора під час проектування та управління евакуації людей на пасажирських судах» (Guidelines on human element considerations for the design and management of emergency escape arrangements on passenger ships)
20.	Циркулярний лист MSC/cirs 617 від 28 травня 1993 року «Керівництво для пасажирів з інструкціями з безпеки» (Guidelines for Passenger Safety Instructions)
21.	Циркулярний лист MSC/cirs 735 Recommendation on the design and operation of passenger ships to respond to elderly and disabled person's needs
22.	Кодекс торговельного мореплавства України